

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál úri utca 4. sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az auszriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján törénthetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindeféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

Ez évi folyamból még teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

FOGLALAT: Magyar-és Erdélyország (kinevezések 's előléptetések; Nemz. színház; Adóügy II; Országgy. közlemény; Folyt. a' jan. 27kei ker. ülésnek az eskütszéki ügyben; 149ik ker. ülésb. jan. 29kén; új követi verificatók; Zilah kérelme, a' megy. kiscsapatásokat illető munkálat hitelesítettét; szintaz napon orsz. ülés mind két táblánál, a' rendi táblánál nádorné ő fens. üdvözölő küldöttség 's a' m. nyelviránti dec. üzenet visszahozatala; a' főrendinél: a' turopolyai sérelem melly jan. 31kén, 's febr. 1jén 's 3kán folytatva erős vitatkozások 's czáfolások 's ellenezáfolások közt folytatott sikerre 's végre jutás nélkül; jan. 30kán 150dik ker. ül. a' magy. nyelviránti leirat köszönettel fogadtatott 's az előbbi felírás ovássá alakítatván a' meg nem adottak iránt újabb kérelem határozatott; Legújabb: a' főispáni esküiminta iránti vitatkozás 's e' közben történt ingerültség, zaj 's botrány; Kisdudóvó intézeti ügy; Kisfaludy-társaság közlése munkálati 's jutalomkérdésir; Soprony 's Zala megye jan. közgyűlése határozati; 's budapesti hangzás - egyesület; Eger csinosulása 'stb.

Spanyolország (A' saragossai nemzetiség felosztása.)
Angolország (Fülzäs a' hízegő magasztalásokban; O'Connell póre).
Franciaország (A' válaszfelirat módosítás nélkül fogadtatott el; Laroche-jacquelin, Thiers 's Molé).
Görögország (A' alkotmányi okirat).
Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ös. 's ap. k. fels. **Luka Sándor** pesti első bíróságú vártótszéki elnököt udv. tanácsosi ezimmet felruházi; a' zágrábi székes káptalannál megürült három ezimmetes kanonokságra **Szivranich Ferencz** pozsegai, **Millinkovich Ferencz** szentvári 's **Sirovich János** vidusevesi plebánosokat kinevezni kegy. méltóztatott.

Perleberg Ferencz a' nm. m. kir. udv. Kamránál jegyzőkönyvi hivatalnok, ugyanott iktatóvá, **Kecskés Károly** pozsonyi igazgatási 's **Ringér János** aradi kerületi mérnök a' m. orsz. építési igazgatóságánál segédkékké nevezettek ki. — A' zalatnai hutamesteri állomás **Konrád Lajos** szászkaí hutamesterre ruháztatott.

(Nemzeti színház.) Szombaton február 10dikén a' két karszemélyzet javára, bérszűnéssel adatik: **SZŐKÖTT KATONA**; eredeti színmű 3 szakaszban. Szígligetföld, **Bábiezky Karolina** k. a. műkedvelő, **Julesa** szerepében a' jutalmaztatandók iránti szíveségből lesz föllépni szerencsés.

Adóügy. II.

A' multkor előadott példában láttuk, mikép egyesült kormány, pap 's polgár a' daniái nemesség ellen, melly talán annyi pártra szakadva sem volt, mennyi pártra szakadva vagyunk mi, mégis megdőlt. Nálunk a' pártokra szakadt nemesség saját osztályra kebelében viseli legfogasabb ellenit: 's ezek ellen itott buzgó nemtelenek által is csak ideiglen's azért ótalmaztatik, mert a' gyökereit csak most legujabbannyert nemzetiségnek rájok van szüksége. Pedig e' megfontolási nézet is napról napra gyöngülni fog erejében, ha a' kormánynak nemzetiségünkhözi csatlakozása magát, mikép hiszszük, hatályosnak tanusitandja. És mégis azt kívánom, hogy a' magyar nemességet ne épen az aggodó életörzés vezérelje az áldozat oltárához; hanem vezérelje a' szenttűz, melly minden nemes érzésü kebelnek sajátja, melly a' magyar nemes kebelnek inkább mint bárki másénak sajátja; mellyben szenvedett, vérzett, örült, mellyben zenéje busong, érzete hevül, gondolatja szentesül, mellyben él, 's ha kell, meghal bátran 's kétségtelenül: a' hazaszeretet.

Volt idő, mikor a' magyar nemességet az áldozat oltárához követelve ostorozták. Ha ő illy követelő politika irányában azt felelte: „nem megyek;“ jól tette. Van szabadabb, függetlenebb, nemeshez illőbb időpercz, van illőbb impulsus, van becsületdóbb vezér, mikor, mi és ki után induljon. Az illy ostoros vezér után csak nyáj indul, nem pedig nemzet, mellynek keblében önéretet él, 's mellynek van szép multja, tisztetes jelenje 's napról napra derengőbb jövője, 's mellynek, ha mása nem volna is, midőn ostoroztatva becsülettel nem élhet, van bátorsága becsülettel 's ezt folyton védve meghalni.

A' követelés kora lehunyt, vagy ha még le nem hunyt, gúny tárgy lett. Most már nemes uraim! a' haza érdeke maga áll elejökbe anyai szerény alakban 's ő hja áldozatra mindnyájokat. És én jó reménnyel vagyok; mert azt, mit a' P. H. 319d. száma mond, hogy

„a' magyar nemesség a' nemzetujászületés nagy munkáját önerejüleg bevégezni képtelen“ rágalomnak tanusítja az épen folyó országgyűlés minden motszanása.

A' magyar nemesség az adó kérdésére nézve két osztályban állhat: egyiket bélyegzi az intelligencia, a' másikat képezi a' nemes tömeg. Az intelligencia általában átlátja, hogy a' haza jóllétén kedvező fordulat pénz nélkül nem történhetik. Kérdés pedig nem lehet, vajjon valaki ohajt e' a' haza jóllétén kedvező fordulatot létesülve látni? mert ki előtt még ez is kérdés, az nem érdemi meg a' földet, melly egykor porait befedje. Intelligens emberre tehát az egész ügy irányában alig marad egyéb, mint vagy sorainkba állnia, vagy nyíltan megvallania, hogy a' hazaszeretet érzelméről lemond, ő azután ne támaszkodjék arra, hogy azt nemesen védi a' mi nemesé: ő azt, mi a' haza jóllétén kedvező fordulatot eszközölne önzőleg elvonja; mire nézve lesz ember, ki tagadni fogja, hogy ő nemes; a' minthogy nagyon is mélyen nemtelen, ki a' hazaszeretet érzelméről lemond. Mi tehát nem hiszszük, hogy a' magyar nemességnek intelligens része a' nemzetujászületés munkájára képtelen legyen, sőt mi az ellenkezőt hiszszük, azt, hogy valamint nemzetiségünk léteért a' nemesség hatalmán kívül eddig sem volt más garancia: úgy a' nemzetujászületés nagy munkájáért sincs más kezesség, mint épen a' magyar nemesség intelligens részének világos 's elhatározottan bizonyos honszerelme. —

A' nemes tömeg az adó kérdésének irányában kisse még készületlenül áll. Én ismerek e' tömeget, köztök éltem, vigadtam 's szenvedtem. E' tömegnek ha nem minden ténynél fenszárnyaló is gondolat-iránya: de létbélyege a' nemesség 's e' szempontból vele banni lehet. Higgyék nemes uraim, kegyetektől a' tömegre nézve minden függ. Ha kegyetek előtte a' haza érdekszálóját annyi buzgósággal hordozzák, mennyi hévvel hordozták eddig a' nem fizetés lobogóját; meglássák, vigadjon a' nemes tömeg, mikép szokott áldozni. Hazámért utolsó csepp véretem 'stb. így szólnak ők; mi pedig ennél sokkal kevesebbet ohajtunk. De mit beszéltek, nem mi ohajtjuk az adófelajánlást; hanem ezt a' haza tartós jólléte ohajtja.

És im e' szempontból lehet 's kell a' magyar nemes tömeggel banni. Én bátran állítom, hogy az adóügy, tehát nemzet-ujászületésünknek első nagyobbszerű történet-morzása e' szabály kezelésétől függ. De épen azért, mivel az adófelajánlást a' haza tartós jólléte kívánja; épen azért, mivel nemzetujászületésünknek első nagyobbszerű történet-morzása: mindnyájunknak 's minden oldalról ki kell fejtenünk a' befolyást, mellyel kiki bír a' nemes tömegre, hogy ez a' haza-érdek ohajtása iránt felvilágosíttassék, hogy ezután az adófelajánlás igéje testté legyen. Csekély belátásom szerint ezélszerű volna ez ügyben a' kormánynak is kifejteni befolyását; mert noha az adófelajánlás tisztán nemzetérdek: de egy részről a' kormány dicsősége sőt kötelessége a' nemzetérdek előmozdításához járulni; más részről pedig tisztán a' kormány érdeke abban előreható lenni, hogy az illy életbevágó ügyek a' néptömeg izgatása nélkül intézessenek, vagy mi ezzel rokon értelmű, hogy az illy nagy térreható izgatások minél előbb bevégeztesenek, mert én legalább azt hiszem, hogy az adó ügyében izgatás olly természetű, minél fogvást nem lehet ez ügyben izgatni, a' nélkül, hogy egyszersmind a' néptömeg izgatassék. Én ez ügyben a' kormány nyílt szavára igen nagy súlyt teszek. Mert sokan vagyunk Magyarországon, kik szigorún törvényszerű, de törvényszerűn szigorú kormányzást ohajtunk. 'S ez ohajtáshoz képest, a' mint a' centrifugák erősek vagy nem, mi is lanyhábban vagy buzgóbban súlyongunk a' centrumhoz. Ez elv keresztülhat tényeinken, kezdve azoktól, kik kegyelemben 's kincsben nyakig usznak, végezve rajtuk, kik független fáradsunk sovány gyümöcskéit sanyarogva élvezzük. E' számos centripeta közt nem kevés azt hiszi, hogy a' kormány a' nem mozulás elvét pártolja 's e' hiedelemben találnak okot vagy köpenyegyet az adófelajánlás elvéhez nem járulni. Én olly szívesen kérnék ez ügyben mindenkit, szerkesztőt 's „szerkesztőt“ tisztviselőt 's extisztviselőt szin- 's állapot-különbség nélkül: hogy félre téve önző 's nem önző tekintetet, izgatnánk ez ügyben ösz-

pontulag (concentrisch); de hisz a' haza érdeke maga kér; mellynek szava fontosabb 's határozóbb, mint bárkié. Mert a' mit a' nem fizetés lobogója alatt elérni lehet, úgy sem lehet más, mint nem nagy kori halasztás, mellyet a' tömeg-izgatás kárán igen igen rosszul vásárolunk. —

A' Világ szerkesztőségét, buzgalmaim 's ez ügyben érdemeit ismerve, egyesek véleményére figyelmeztetni bátor voltam azért, mivel ez ügyben minden egyes kortestőnek véleményét fontosnak hiszem. Bizony nemtelenül bánt érte velem. De legyen neki megbocsátva, hisz a' világ teremtőjét is legtöbbször káromolja a' világ, a' nélkül hogy hatalmas fellegei ledörögjenek. Jövő alkalommal az adózás neméről. **Jablanczy.**

Országgyűlési közlemény

Folytatása a' jan. 27ei ker. ülésnek az eskütszéki ügyben.) Az eskütszék védelmében még felszólalt 3 megyei követ, egyike alkotmányos országban bármilyen jogintézetet pusztán jogi szempontból tekintetni nem tartja vezérelhetőnek, mi könnyen egyoldalú rendelkezésekre vezérelhetné a' törvényhozást. De mivel a' polg. társaságnak nincs is arra joga, hogy isten nevében boszuljon, hanem csak ovakodásra 's bűnösök javítására terjeszkedhetik, nem is mellőzhető a' tárgynak politikai téren megvitatása. Az eskütszék, ha nem tökéletesek az állandó bíróságnál, a' versenyt ezzel minden esetre kiállják. Sz. követe revolutiót jósolt az eskütszék behozatalával, 's jóslá, hogy abban a' kormány megegyezni nem fog. Mi az elsőt illeti: revolutio vagy békes uton, vagy lázadással jár; hogy a' magyar nemzet békes uton revolutióban van jelenleg, azt tagadni nem lehet; de ebben Sz. megye követe is gyakran segédkezeket nyújt a' nemzetnek; véres revolutióra kedve senkinek nincs, 's ehez a' népek legnagyobb elnyomatás esetében folyamodnak. Mi is szülhetné nálunk ezen revolutiót? Az arisztokratia talán? melly igaz, hogy zsarnokilag hat a' népre, de véres revolutióra okot még sem ad, mert igazságtalan állásából önmaga akar kiemelkedni? vagy a' kormány? hisz ennek épen Sz. követe tulajdonit legkevesebb olly eljárást, melly revolutióra vezérelhetne. Az eskütszék behozatalával az igazságszolgáltatás sokkal jobb lábbon álland mint ma 's miért ellenzené ezt azon kormány, melly kötelessége szerint javítani akar. Azt hiszi talán a' kormány Sz. követe szerint, hogy a' következő orsz. gyűlésig majd megfordul e' tárgy iránt a' közvélemény? ezen hitnem egyéb hiu álomnál; mert iránta ma többség levén, 3 év mulva alig fog találkozni ellene törvényhatóság, különösen midőn alapja már törvényünk 's intézetünkben le van téve. Elvan ennek magva vetve már a' népnél is, melly a' községek magánydolgait esküttek által folytatja. A' nsi esküttszék eszméjét szóló ugyan nem pártolja, de ha más alakban nem létesíthetnék a' jury, ez sem lenne épen olly példátlan képtelenség, mint Sz. megye követe hiszi; mert Angliában is Hildik Henrik alatt csak földbirtokosok 's lovagok lehettek esküttbírák. A' másik megyei követ szerint, mivel a' bűnök nagy részben a' társasági viszonyokból 's nem egyediségekből fejlenek ki: a' büntetés ezélya más nem lehet, mint az, hogy ártatlanul ne büntetessék senki, 's hogy az eskütszék e' ezélnak minden bíróság közt legjobban megfelelnek, azt még senki sem véve kétség alá. Igaz, hogy Angliában a' jurynek többi hónapban sok bűnös felmentetik, de ez ellene mit sem bizonyít, mert a' büntető eljárás ezélya nem annyira az, hogy büntetlen egy bűnös se maradjon, mint az, hogy ártatlanul senki ne büntetessék. E' ezélt állandó bírósággal, melly bizonyítási theoria nélkül fen nem állhat, nem érhetni el. A' bizonyítási szabály pedig a' bünt. könyv első részében felállított szándékossági theoriával merőben ellenkezik 's e' kettő együtt fen nem állhat. Mondaték az esküttbírák ellen, hogy azok közelebb állván a' vádlotthoz, részrehajlóbbak a' rendes bírónál, de ha van részrehajlás a' juryben, mi megtörténhetik, ezen részrehajlás mellékes, 's nem foly az eskütszék lényegéből. Politikai tekintetben ajánlja az eskütszéknek az, hogy ezek biztosítván a' törvényelőtti egyenlőséget, ez által biztosítják egyszersmind a' polg. szabadságot a' mellett, hogy ezélnak tökéletesen megfelelnek. Azon ellenvetés, hogy hazánk népe a' juryre még megérve nincs, hogy a' kellő arány, melly a' jury bevi-

telekor Angliában létezett, nincs meg hazánkban, ha egész következettségében vétetik, az eskütszék behozatalát megengedni soha sem fogná, mert mi a mivelttség gyermeki állapotába többé visszatérni nem fogunk. Egyébiránt ez ellenvetés inkább jó akaratra mutat az eskütszék mellett, mint ellenséges indulatra azok ellen, mert úgy látszik, mintha az, egyedül az eskütszék intézetet compromissiójától tartana, 's ez legfőleg is csak ovatosságra vezethet a formák megállapításában. Hogy önkény az eskütszékben létezik, az tagadhatlan, de hogy ezen önkény a különböző néposztályok gyűléségének fegyverévé fog válni; az nem egyéb jó lelki aggodalomnál, mert a vétekben, polgári osztályainknak megfelelő osztályzat nincs, 's bárki követte is el a vétket, ennek büntetése mindenkire egy és ugyanaz, 's miután a véteknek nincs ne m z e t i s é g e, nincs vallása, nincs polg. érdeke: a tény kérdése fölött bármi különböző elemről álló jury is ítélhet. Az eskütszék választása ellen felhozott okok azok lényegét nem illethetik; mert eskütszék alakitásánál a választás oly mellékes tekintet, mit megváltoztatni igen könnyű. Sz. megye követe azon elvet állítja fel, hogy a bírói hatalom részese csak az lehet, ki politikai jogokkal bír. Igaz, hogy más országokban az eskütképesség a választói képességgel mindenütt egy, mert egy alapon, a censuson nyugszik mindkettő; de azért a választó-képességnek az eskütképességgel semmi köze 's e kettő egymástól minden veszély nélkül elválasztható. Ezen ellenvetés sem érdokli tehát a jury lényegét 's ha eskütképességre nézve több biztosítékot látunk a censuban, mint a születésben, ezen eskütképességet alapíthatjuk mi is censura 's e mellett születéshoz kapcsolódó választási jogaink is fenállhatnak. Azonban ha az eskütképesség nálunk is egyesített fog a választói képességgel, az nem lesz épen oly példátlan 's oly végtelen anomalia, mint némelyek hiszik, 's ez által a nem nemesek a juryból kizárva nem lesznek, mert a megyei kihágások tárgyában készült t. javaslat a szavazási jog első kezdetét kiterjeszté már a nem nemesekre is. Szóló Kecskemét jegyzőkönyvéből egy példát idézett fel, mely szerint a nevezett városban már a 16d. és 17dik században ugy nevezett fogott bírák ítéltek, kik nem valának egyebek mint eskütszék. Ha tehát hasonló bírák már hazánkban működtek, ha táblabírák 's az eskütszék közt nagy hasonlat van: nyugodtak lehetünk az iránt, hogy a jury behozatala nálunk oly kedvező körülmények közt van, mint nem volt még sehol. Szóló pártolva az eskütszék intézetet, mely mellett lelkesedéssel küzdenek a népek, épen nem látja szükségesnek, hogy a külön vélemény javaslata mindenkiben szorul szóra elfogadtassék. Ha lehetnek ez ellen alapos aggodalmak, elhárításukra oly formákat kell keresni, mik az eskütszék lényegével nem ellenkeznek. E' kérdésben szükség egymást megértve őszinte igazsággal keresni a valót, így fog eszközölni azon megnyugvás, minek minden új intézet behozatalát kísérni kell, hogy az gyökeret verhessen. Végre egy m. követ czáfogatá az eskütszék ellen felhozott okokat, megjegyezvén, hogy az eskütszék oly képtelen ítéleteket nem hozhatnak mint az állandó bírák bizonyítási theoria nyomán. Szavazásra bocsátván a tárgy: 28 megye 20 ellenében eskütszék kivánt. Kevesebbégben maradtak: Abauj, Zemplény, Sáros, Szepes, Marmaros, Temes, Kraszó, Soprony, Trencsény, Liptó, Veszprém, Baranya, Fejér, Esztergom, Mosony, Árva, Bács, Turóc, Pozsega, és Szerém. Nem szavazott Verőcze. T. megye követe szavazás közben felfüggeszté szavazatát, mivel utasításában, melyet felolvasott, az eskütszék elfogadása bizonyos föltételekhez volt kötve: e' tette éles észrevételekre szolgált alkalmul, mire több követ jogosítva hívé magát az utasítás felolvasása által, mely az érdeklött követ szavazata kérdését a tábla bíráskodása elibe terjeszté. Szavazás végén az érdeklött követ szavazatát az eskütszék mellétekhez kívánta számíttatni. Végül többek kívánatára szavazat alá bocsátatték az eskütszék azon alapkérdése is: „Az eskütképesség születési osztálykülönbségre alapítható-e? — E' kérdésre 32 megye nyilatkozott 15 ellenében a születési osztálykülönbség ellen. A' többség következő megyékből áll: Pozsony, Soprony, Trencsény, Vas, Nógrád, Zala, Komárom, Bars, Hont, Zólyom, Pest, Tolna, Pozsega, Verőcze, Szerém, Zemplény, Ung, Szatmár, Szabolcs, Szepes, Gömör, Borsod, Bereg, Torna, Ugocsa, Bihar, Csongrád, Békés, Csanád, Arad, Torontál és Krassó. Nem szavazott Veszprém és Temes.

CXLIXdik kerül. ülés, jan. 29kén d. e. 9 1/2 órákor. Elnökök: Szentkirályi László, Hont és Kállay Ödön Csanád megyék követei; jegyzők: Palóczy László, Sz. királyi Móríc és Vukovics Szabasz; naplóvivő: Eischl

János. Az ülés kezdetén fölolvasták a verificat. választmányok Breznóbánya újdon választott követét ill. megbízólevél átvizsgálásáról szóló tudósítása; melyben jelenti, hogy a nevezett város előbbi követe Csernák János helyébe Kilvady Jánost választotta képviselőjeül. Az illető követ székfoglalási hosszas beszédében nemcsak a jelen országgyűlés külön pályaszakait, de nemzetünk történetének fonalát is bele szőtte, bizván a magyarok Istenében, hogy e' hazának jövődjé ily országgyűlési testület közremunkálása mellett szépen fölviruland. Olvasá ezután Szentkirályi Móríc, mint illetékes jegyző, Zilah városa iránti üzenetét a' KK. és Rknek, ugyanazon jogokban részesítés végett, minőt Arad, Felsőbánya és Pécs igényelnek. Ennek köziratra rendeltetése után ugyanazon jegyző figyelmezteté a' kerül. RReket, hogy a' Jászok és Kunok, nemkülönbön Hajduk rendezeti munkálatát is elkészítvén az illető választmány, az már sajtó alá bocsátott, 's így mind önhasználat, mind küldöklélki közlés végett megszerzetését ajánlja. Némely tagok az eskütszék iránt adak elő utasításukban foglalt módosításait, a' mik szerint azt alakíttatni ohajtanák; mivel azonban a' fő alapelv, mely szerint a' javaslatkészítő választmány munkálkodnia kell, már a' szombati ülésben elhatározott, a' már akkor nyilatkozott többség kívánatához képest, az egyes javaslatok megvitatása mellőztetvén, az eskütszék alakitása iránti javaslat-készítés tovább is a' mondott választmány gondjává tétetett. Napirendre levén kitűzve a' megyei kicsapongásokat tárgyozó munkálatban tett módosítások hitelesítése, fölolvás Vukovics Szabasz a' szerkezeti régebb 's újabb változtatásokat, melyeknek egyes pontjai fölött némely észrevételek fejlettek ugyan ki; de általában igen kevés szóbeli javítással 's egyes kifejezések kihagyatásával az egész szerkezet jóváhagyott, újabb kinyomatása határozatván az átalakított törvényjavaslatnak, 's mai napra az érkezett kir. válasz tüzetvén ki tanácskozási tárggyul, az ülés déli 12 óra tájon eloszlott.

LXXXVIII dik országos ülés mind a' két táblán jan. 29kén d. u. 1 órákor. Az ülésessel fogadtatott elnök kir. szem. terembe lépte után rövid várakozás mulva a' RRek ülését megnyitván, az utóbbi országos ülésből a' mlgos FÖRkhez kinevezve volt küldöttség szónoka jelenlést tön, meghozván a' mlgos FÖRk azon választást, hogy az átvitt katonaelelmezési és szállásozási 's vukovár-flumei vasútiügyre vonatkozó munkálatot 's üzeneteket annak idején tanácskozába veendik, 's ennek eredményéről a' RReket tudósítandják. Fölszólítá azután személynök ö nmlga a' Kkat és RReket azon kedves kötelesség-teljesítésre, melynek megemléztetésével a' Rdek közohajtását hitte kifejezni, hogy t. i. új évi tisztelgés végett a' jelen évben tartott 2dik ülésből a' fons. Nádorné hasz. hoz üdvözölő választmány küldessék. Mihez a' RR. közhelyeslése járulván, személynök ö nagymglga a' m. FÖRknek ebből leendő megegyezése 's a' tisztelgő orsz. választmányhoz járulása végett fölszólítást a' mult országos üléskor eljárt küldöttségre bizá, kinevezvén egyszersmind a' RRek közül az üdvözölő választm. tagjait. Kevés szünet mulva visszatért a' mlgos FÖRknél megbízatását végzett küldöttség, 's jelenté a' RRek fölszólításának Nádor ö fonsége 's a' mlgos FÖRk általi kedvesen fogadtatását. Megjelent csakhamar a' mgl. FÖRk küldöttsége, nmlgu Lonovics József csanádi püspök ur vezérlete alatt, szóbeli üzenetét hozván meg Nádor ö fons. 's a' mgl. FÖRknek, hogy a' júniusi végzést illetőleg érkezett kir. levélre határozott fölrírási javaslatát a' RReknek, mielőtt az a' felső táblán érdemileg tárgyalatnék, azon fölszólítással küldik vissza a' t. KK. és RRekhez, miszerint annak irányzata a' közelebbi fejleményen által szükségképp megváltozván, a' dolgok mostani helyzetéhez képest a' KK. és RRek Nádor ö fonségével 's a' mgl. FÖRkkel további véleményüket 's akaratukat tudatni méltóztassanak. Jelenté továbbá a' nm. szónok, mikép a' m. FÖRk a' KK. és RRek szíves megemlékezése' snemes érzelmeibenteljesen osztozva, a' kívánt orsz. tisztelgő választmányhoz egész készséggel járulnak, 's az illető förendü választmányi tagok névsorát a' KK. és RReknek bizodalmasan megküldik. A' förendü küldöttségnek távoztával a' felsőtáblai vál. tagok névsorát személynök ö nmlga fölolvastatá, 's a' tisztelgés idejét a' választmányi elnök által a' küldöttségi tagokkal tudatandónak jelentvén, az ülést d. u. 1 1/2 óra után eloszlát.

LXXXIX orsz. ülés a' m. FÖRknél jan. 30án reggeli 10 órákor. E' nevezetes ülés elseje volt azon mint valósult, számosaknak, melyek a' turóp. nemesek sérelme következtében átküldetett második rendi üzenet tárgyalatása körül forgandnak. Jelenleg csak vázlatát nyújthatjuk a' tanácskozásonak jövő számainkban pót-

landván azokat a' derék előadások részleteivel. Eddig a' főbb két osztályon kívül, melynek egyike a' FÖRR. előbbi nézeteinél megmaradni, a' másik pedig a' RR. üzenetéhez járulni kíván, még két részre oszlottak a' vélemények, egy részről felírás javaslatot minden melléklet nélkül, egész általánosságban azon kérelmet magában foglaló, hogy ö Fels. a' Horvátországban két év óta mindinkább növekedő nyugtalanságoknak atyailag véget vetni, 's az előbbi nyugalmat helyreállítani kegyeskedjék; más részről a' benyújtott panaszok minden okoskodás nélküli fölterjesztését ohajtanák, melynek következtében a' horvátoknak, miután magoktól össze nem gyűlhetnek, alkalom adassék kihallgatásukra. E' két árnyéklat körül forogtak már eddig, 's forgandnak többi ülésben is a' vitakozások, melyek folytatában a' legkülönbemű idézetek közt olyanok is fordulának elő, melyek körülményesb elnöki felvilágosítást 's helyreigazítást okozának. A' többi jeles előadás közt azon főpásztor igazolása tünt ki, mellyel az ellene több oldalról 's különféle utakon közhírré tett vádak alaptalanságát mutogatá. Ezekről jövő számunkban. Az ülést délutáni két óra felé ö cs. kir. Fonsége oszlátá el a' vitások folytatását jövő ülésre tüztvén ki.

GLdik kerül. ülés, jan. 30kán d. e. 9 1/2 órákor. Napirendre tüztött tárgy a' magyar nyelv ügyében közelebb érkezett k. kir. válasz levén, ennek Palóczy László, mint illetékes jegyző által történt fölolvastatása után, következőleg terjeszté elő iránta nézeteit T. megye követe: Egy belső ösztön eszébe juttatja azon sokszor hallott igazságot, hogy becsületesség és őszinteség legjobb tactica egyes emberek szintugy mint nemzetek életében; 's ennek hódolva nyíltan kijelenti a' szónok, hogy a' k. kir. válasz valódi örömet ébreszte keblében a' benne foglaltak többrendü pontjai által. 'S hogy ezen öröm nem az első benyomás, hanem csak minden oldalról megfontolás eredménye volt, annyival kevésbbé csodálhatni, mert oly kevesse voltunk a' jóhoz szokva, miszerint mindent bizonyos ovakodással kell szemügyre vennünk, hogy jóságá felől meggyőződünk 's öröme buzduljunk, hasonlag a' sokáig éhezett ember állapotához, kinek huzamos időre van szüksége, hogy az étkeket megízelve. Igen természetesnek találhatja tehát bárki, hogy a' kir. válasz első pillanatban nem fogadtatott különös lelkesedéssel. Most azonban, megfontolás után őszintén üdvözli a' szónok a' kormányt ez örvendetes téren, hol a' nemzet kívánatit ismérve, méltányolva 's teljesíteni kívánva, nemzeti nyelvünket polgári életünk talpkövének vallja 's bennünket benne és általa egyesít. Ö Fölsége sajátjára teszi nemzetiségünket, magyarul szoland hozzánk, kormányát magyarrá teszi, 's azon nagy igazság szerint: Regis ad exemplum totus componitur orbis! irányt és követésre intő példát ad mindazoknak, kik eddigelé talán idegenkedtek nemzetiségünkötől. E' példa megváltoztat mindent; nem fogunk gyanus szemmel tekinteni a' kormány embereire; a' fő családok simlani fognak nemzetiségünkhöz, befogadandják csarnokaikba nyelvünket; mert hálátlanság 's tiszteletlenség lenne fölök a' nagyszerű példát követelteni agyni. A' királyi válasz fontosságát, 's a' tény örvendetességét sokkal mélyebben érzi szónok, sem hogy azt kimagyaríthatná; de érzi egyszersmind, miszerint most rajtunk a' sor, hogy annak minden áldásos eredménye meglegyen. Ez azon pillanat, melynek magyar hazánkban általános kibékülést kell eszközölnie. Legyen tehát egyesülés mindenkéltől magunk közt; adjunk ez által jó példát mindenkinek; feledjük a' multakat; hagyjunk föl egymás kölcsönös megtámadásával, mi talán az indulatoknak némi élvezetet szerezhel ugyan, de a' közügynek mindenkor csak kárára van. Ha mi egyik leszünk, az összes erő oly hatást gyakorland, hogy lehetlen lesz tovább ellenkezni a' nemzet közkívánatival. Most van azon időpont, hogy új szakaszt kezdhetünk a' nemzet életében, 's megzafolhatjuk a' világszerte híresztelt azon monást, hogy a' magy. mindent tud, csak egyesülni nem, minek, fájdalom! a' tatárok beütése óta elég gyászos bizonyítványa található évkönyveinkben; melyeknek fényesebb lapjai eléggé tanúsítják azt is, hogy ha a' nemzet a' királlyal egyesült, semmi erő semmi hatalom nem fogott ki rajta, mint ezt Nagy Lajos és Hunyady Mátyás korszakai mutatják. Ragadjuk meg tehát ez alkalmat, melynek üstöke csak homlokán van, nehogy elfordulván tőlünk, megragadhatlanul ellillanjék, 's mi ismét későn ébredünk eszméltre. Midőn tehát szónok örömet nyilvánítja a' k. kir. válasz fölött, távol van attól, hogy diadal-zajt üssön 's a' továbbiakról megfledkezék, sőt szükségesnek látja, hogy nemzeti kívánatink teljesítése a' fölterjesztett t. javaslat értelmében a' legkisebb pontig folytattassék; járuljunk tovább is, hálás köszönetünket 's örömezléminket kifejező fölrírá

által bizodalom utján ő felségéhez 's kérjük többi ohajtásink teljesítéséért. Vizsgálat alá vette most a' szónok a' k. kir. leirat tartalmát, 's megjegyze azon kívánatokat, melyek a' megadott kedvezmények értelmében ő felségétől még kérendők volnának: hogy a' Helytartó Tanácshoz tartozó többi hivatalág 's ezek személyzei is odaértesenek; hogy a' Htó-Tanács a' katonai kormányzésekkel és külhatóságokkal is magyarul levelezzen; a' kancelláriáról szóló rendelet a' kir. kincstári hivatalt is illesse; a' magyar ezredek dolgai magyarul menjenek; a' közoktatási nyelv magyar legyen, a' mennyiben azt a' népnevelési választm. által beadott munkákat nyomán eszközölhetők látandják az orsz. RRek; foglaltassanak a' törvénybe a' posták 's egyéb a' nemzetiséget jellemző közintézkedések; hogy az országgyűlési tanácskozás nyelve a' horvátországi követekre nézve is haladéktalanul magyar legyen, mellőztével a' 6 évi időhatárnak; mert természetesen, hogy — miután a' kir. előterjesztvények, leiratok, válaszok 's b. magyarul lesznek, a' horvát követeknek szükségképp kell tudniok magyarul már a' legközelebbi országgyűlésen is. Áttért után ezek szónok a' jun. 20kai 's illetőleg dec. 5dikei határozatra, 's az ennek következtében érkezett kir. levélre, nemkülönben az arra határozott felirás javaslatra, mely tegnapi orsz. ülésben a' m. FÖRRek által visszaküldeték. A' júniusi vagy decemberi határozatot a' szónok mint annak idején ugyan célszerű, de most már fölösleggé vált eszközt, szükségtelenné 's miután ő felsége jelen k. kir. válaszában nemzetiségünk lobogóját kitűzte, az egész kérdést letörpültnek, összeszegorodottnak látja, 's így azt most megszüntetendőknek javasolja. Am beszélnék még ez országgyűlésen latinul a' horvát követek, ha ezen nyelvhez ragaszkodás nevétséges voltát a' horvátok nem látják, 's nem érzik, mennyire hiányzik követeiknek ezen kinszerítésében a' fejdelem eléggé világosan kijelentettakarajairánti tisztelet. A' RRek határozatát sokan balulértették, pedig ez nem más, mint a' jun., csak hogy más alakban; 's mai napig fön is állott, de most már fölösleggé vált, 's mivel sem tárgya sem alapja nincs többé, természetesen meg kell azt szüntetni. Elmondá egyszerűs mind az felirás javaslat iránti véleményét, mely a' jun. határozat ellenében érkezett k. kir. levélre kelt, 's előttnapon a' Főrendek által visszaküldetett. Eziránt ugy vélekedett, hogy miután a' mostani k. kir. válasz az előbbi körülményeket teljes hallgatással mellőzi: a' ker. RR. is álljanak el ama szándéklott fellrástól; ne idézzenek elő új közdelmeket oly viszonyok miatt, melyek örvendetes fordulatot vőnek; hanem a' mennyiben a' kir. levél alkotmányos országra nézve sérelmes parancsoló kifejezéseket foglal magában: bizassék ezek kiszemelése a' felirás javaslat kidolgozásával foglalkodott jegyzőségre oly utasítással, hogy az érintett felirás javaslatot ovássá alakítsa át, mely orsz. ülésbe átviteltve az országgyűlési irományok közéztéssék, emlékül az utókornak, milly erőködésbe került legyen a' nemzetiség sikeres kivívása; 's ezzel a' tény be leend végezve, mi a' depositiótól lényegesen különbözik, melynek ő mindenkor ellenzője volt. Ezen szónoki előadást helyeslő „éljen“ követé. Utána még kilencz tag fejezé ki a' kir. válasz iránti véleményét, kik közül hárman a' most nevezett választ, a' júniusi vagyis decemberi határozattal kapcsolatos királyi levélről egészen elkülönítve akarák tárgyalni; egyike különösen, a' júniusi határozatra kívánt visszatérni 's azt — utasítása szerint maga épségben föntartatni. Volt némi árnyéklatos eltérés a' 4dik szónok előadásában is; de a' többi szónok egész terjedelmében járult T. megye követe javaslatához, 's a' gyűlést majd általánosan hangoztatá „elfogadjuk, elfogadjuk!“ Mihezképest az elnökség által végzés gyanánt kimondaték, hogy a' kegy. kir. válasz kielégítő részeire nézve köszönő felirás rendeltek, a' t. javaslat többi pontjai megadása végett azonban őfels. ujabban megkérendő, továbbá, hogy a' decemberi határozat megszüntetik 's az iránta érkezett kir. levélre kelt felirás javaslat ovássá alakítván, országgyűlésbe átviteltve az irományok közé fog tétetni. Az ül. és délután 1/2 óra tájon oszlott el.

Jan. 31dikén a' földi 80 orsz. ülésben a' turo-polyai ügyben a' tanácskozás megnyitáskor illy indítvány terj. elő egy mélt. gr. által: Ha visszamegyek a' jelen üzenet genesisére, azt tapasztalom, hogy mind erre, mind az e' részben legelőszőr váltott üzenetre, a' turmezei grófnakRkhez nyújtott folyamodásasolgált indokul, mely folyamodásban a' turmezei gr. Horvátország követeit törvénytelenül választottaknak állítja, a' turmezei nemeseket pedig követválasztási joguk gyakorlatában megcsontítottaknak panasolja 's ezen egyoldalu panaszok előadásánál fogvást a' t. RR. ő fels. fel-

írás utján egy új tartományi közgyűlés-tartásra megkérendők vélték. E' felirást a' m. Förk nem pártolták azért, „mivel abban némely tények és jogok elismerése rejlik, melyek ninesenek oly világosságban, hogy azokra orsz. felirást alapítani lehetne,“ továbbá azért „mert országgyűlési gyakorlat, hogy minden sérelmes tárgy, mielőtt orvosoltatása országgyűlésileg szorgalmaztatik, előbb a' fejdelem elibe, ki a' törvények megtartása felett örökös közizgatási hatalmát gyakorolja, fölterjesztendő, mely bevett szokástól eltérni annyival kevesbbé lehet, mivel igen elárasztathatnék az országgyűlés rendeltetése körén kívül eső számtalan oly dologgal, melyek elintézése a' kormányzóki rendes tárgyaláshoz tartozik. Az elsőre azt válaszolják a' t. RR., miszerint világos tény, hogy a' horvátországi követek megválasztása végett f. é. apr. 22kére tartományi gyűlés tüzetett, hogy ezen gyűlés akkor meg sem kezdeték, elhalasztottnak nyilvánítottak, azonban harmadnapra mégis a' követek megválasztattak; az említett jogokra pedig azt válaszolják, hogy itt nines jogokról szó, hanem csak azon egy jogról tétetik említés, hogy a' horvátországi 's köztük a' turmezei nemeseknek is törvény-és gyakorlat-szerűleg joguk volt és van a' tartományi közgyűlésen személyesen megjelenhetni, 's köztanácskozásokban és választásokban részt vehetni. A' t. RR. mindezt bebizonyított tényeknek veszik, melyek azonban előttem nem egyebek pusztá állításoknál, melyek kellőleg be ninesenek bizonyítva, 's melyek tisztán 's egyedül csak a' turmezei gróf egyoldalu panaszos előadásán alapulnak, melyek iránt az ellenfél, a' mely ellen t. i. a' panasz irányozva vagyon, meghallgatva még ninesen, következőleg védokait sem adhatta elő, 's még is azt kívánják a' t. RR., hogy ezen egyoldalu panasz előadásánál fogva a' m. Főrendek az egész horvátországi követválasztási eljárásra kárhözvátó ítéletet ki fogják mondani. Már pedig kérdem: ítéletet az illető fölött annak meghallgatásánálkül leheté hozni? megfelelné-e ezen testület magasztos hivatásának, ha olyanokba avatkoznék, melyek egyenesen a' kormányzóki feladása közé tartoznak? bírák vagyunk-e, inquisitoriale forum vagy kir. commissio, melyet effélekkel terhelni lehet? hivatásunk a' hazának boldogító törvényeket alkotni, 's mind az, mi egyenesen e' célhoz nem vezet, ahoz nem közelit, az minden bizonytalattól minket eltávolít. Mi a' turmezei nemesség joggyakorlatának panaszolt megsértését illeti, ezen jog a' m. Förk táblájának némely egyedei által igen is fontos okokból kétségbe vonatott, mások által pedig kérdésen kívülnek állítottak, a' mi maga is az adatok hiányát érezteték, miután sérelmet orvosolni csak ott lehet alaposan, hol annak kétségbe nem vonatható adatok szolgálnak tá-mokul, világos, hogy olly jogsértést, mely iránt tisztában nem vagyunk, sérelem gyanánt fel nem terjeszti hetünk. Mi továbbá a' m. FÖRRek által az országgyűlési gyakorlatra tett hivatkozást illeti, ezen gyakorlatot a' törv. RR. el nem ismerik, sőt ellenkezőnek bebizonyítására felidézük a' mult országgyűlésen tárgyalat Közép-Szolnok vgyei esetet; hivatkoznak továbbá az 1715: 14dik, és 1723: 7. tezikre, mely törvények az országgyűlést a' sérelmek orvoslása legüdvösb útjának nyilvánítják. Nem ezélm hosszasan azok taglalásába bocsátkozni, milly uton kell valamelly sérelmes tárgy- országyűlés elibe kerülnie, mivel a' petitio igen népszerű és sokoldalú discussiónak alkalmat szolgálható terére vezethetne; ezt tehát ez alkalommal emelölözve, kérdem a' m. FÖRRek: sérelemre mi adhat okot, mi nyújthat anyagot? nemde a' végrehajtó-hatalom valamelly tette, valamelly rendelése, mely által v. egyed, vagy t. hatóság a' maga törvényes jogaiban megsértetett, és sérelmének orvoslását a' szokott közizgatási uton vagy foganat nélkül sürgette, vagy azt csak országgyűléstől várhatja? Ez amaz országgyűlési gyakorlat, melyre a' m. FÖRRek első válaszüzenetökben hivatkoztak, 's mely gyakorlat ellen a' t. RR. most csak azt felelik, hogy ők ezen gyakorlatot „rendszeres mellőzhetlen szabálynak el nem ismérhetik“; állításuk bebizonyítására azonban nem egyébre, mint ismét a' mult országgyűlésen tárgyalat közép-szolnok-i eseményre hivatkoznak. A' mennyiben a' t. RR. más példával elő nem állhatnak, a' közép-szolnoki eset pedig a' jelen tárgytól lényegesen különbözik, val a' m. n. t. ezen táblának több tisztelt tagjai által már multkor tökéletesen bebizonyítottat, ugy hiszem, a' m. FÖRRek által e' tekintetben kimondott elvet, megczáfoltnak tekinteni nem lehet. Az 1715: 14. és 1723: 7. tezikkekre hivatkozás a' t. RR. ügye mellett hasonlókép nem harezol, mivel ezen törvényeket a' jelen esetben csak annyiban idézhetni, hogy azok szerint az országgyűlés a' sérelmek orvoslására legüdvösb eszköznek nyilvánítottak, a' miről kérdés

nem is volt, 's a' mit a' m. FÖRRek kétségbe nem is vonhattak. De nem is volt itt arról szó: vajjon a' jelen eset, ugy mint sérelem az országgyűlés által ő felsége elibe orvoslás végett terjesztessék e? hanem arról vajjon a' szönyegen forgó tárgyat sérelemnek lehet-e tekinteni vagy nem? 's a' mennyiben még magok a' t. RR. is itt sérelmet nem látnak, vajjon megfér-e az országgyűlés méltóságával, illy tárgyat maga rendes tárgyalási útjáról kieroszakolni? A' t. RR. azon viszonzfeleletére, mikép a' m. FÖRRek által aggodalmasan említett elárasztástól hazánkban, hol a' sérelmek előterjesztésének szokott utjai a' köztörvényhatóságok 's egyenesen az országgyűlésre kivételképp csak azon sérelmek jőnek, melyek köztörvényhatósági uton nem juthatnak fel, tartani nem lehet, kénytelen vagyok megjegyezni, hogy a' m. FÖRRek érdeklött aggodalmát ezen viszonzfelelet által még inkább megerősítve látom. Ugyanis alkotmányos hazánkban törvényesen nyilatkozó többség levén a' közakarát organuma, nem természetes-e, hogy a' szándokától elütetett kisebbség annyiszor a' mennyiszor sérelmet találandna, miből ismét az következék, hogy miután a' többség ellenében ezen kisebbség vélt sérelmet köztörvényhatósági uton soha vagy igen ritkán juttathatna fel, az országgyűlés utóljára is sérelemtárrá alakulna, mitől nem azért ijednénk meg, mivel az ügyek szaporodván, többet kellene dolgoznunk, mint jelenleg, hanem azért, mivel olly tárgyak árasztván el az országgyűlést, melyek rendelkezési alá nem tartoznak, ezáltal a' haza sürgelő ügyei fölötté szenvednének, sőt maga az alkotmány is veszélyeztetnék. Mind ezeknél fogva a' turo-polyai ügyet sérelemnek nem tarthatván, a' tek. RR. által felhozott okok pedig a' m. Förk által felhozottak ellenében eldöntők nem levén, továbbá is oda vélném a' tek. RR. felszólítandóknak, hogy a' jelen ügyet maga rendes és törvényes útjára visszautasítani méltóztassanak. Midőn azonban a' főnforgó turo-polyai ügy iránt a' m. Förk kimondott elveihez híven, nézetimet előadám, lehetetlen elfojtanom azon nőtten nőtt aggodalmat, melyet a' Horvátország keblében a' közelebb lefolyt két év alatt inkább növekedett, mint csilapult szomorú események bennem, 's mint hinni okom van, a' m. FÖRRekben is előidéztenek. Ennek következtében hitté alakult bennem azon vélemény, hogy nekünk, kiknél a' teendők legfőbbike az alkotmányos szabadság szilárdításában áll, a' megbontott rend helyreállítására semmi törvényes eszközt kísértetlenül hagynunk nem szabad. Ezen szent 's a' törvényhozói állás méltóságával tökéletesen egybehangzó kötelesség mély érzetében azt hiszem, hogy midőn a' szabadság érdekében egyhangulag szót emelünk, ugy kell azt emelnünk, hogy tiszta legyen a' felekezetestesség legkisebb szellemétől is, nehogy a' szent ügy, mely mindnyájunké, pártkérdéssé aljasuljon. Nyilatkoztassuk tehát ki a' t. RR. nek, hogy mi azon szabadságot veszélyeztető kihágásoknak, melyek Horvátország keblében a' megyei teremékből már magokba a' socialis viszonyokba is átharapoztak, határozott ellenei vagyunk, és szólítsuk fel őket, hogy a' turo-polyai ügynek egyoldalu tárgyalási modorából kibontakozva, foganának a' m. FÖRRek abban kezet, miszerint ő fels. alázatos felirásban kéressék meg, hogy a' Horvátországban naponta aggodalmas szinben mutatkozó kiesapongásokat atyai gondoskodására méltatva, a' törvény és igazság szigorú kiszolgáltatását hatalmával eszközölni, 's az a' közcsend helyreállításával horvát rokonokat, 's az a' anyaországot minélebb megnyugtanni méltóztassék. A' második indítvány egy főispán által a' szerint adaték elő lényegesen, hogy terjesztessék föl a' horvát nemesek egy részének panaszát, mint az országgyűlésre benyújtott, minden okoskodás nélkül ő fels. szine elibe, mi által az orsz. RR. semmi összeütkezésbe nem jőnek sem eddigi elveikkel, sem az alkotmányos formákkal; 's habár ez utóbbiak ellen némileg vétkezzenek is, ez a' nemzetiség szilardítása, a' megzavart rend visszahozása, kölesönös bizodalom helyreállítása által gazdagon kípóltatnék, 's horvát atyánkfainak, kik magok össze nem gyűlhetnek, ő fels. bölcsesége szerint azon utat jölőné ki, melyen panaszai meghallgattassanak. Ez olly igazságos, természetes 's célra vezető kívánat, hogy hihetőleg a' t. RR. hozzájárulását is megnyerendi. E' két indítvány sarka volt ugyan a' tanácskozásoknak, de ezek igen sokszor a' kérdéses panaszra okul szolgáló esetekre 's azokból származott igaz és koholt hírek taglalására 's czáfolására térvén, főbb fontosságú volt egy nm. püspök igazoló beszéde, melyről 's az e' tárgy iránt még febr. 1jén 's 3kán'is folyt, de ekkor sem végezhetett vitaközösközlés legközelebb.

LEGUJABB: febr. 1jén 's 3kán a' 91 és 92dik orsz. ülésben a' m. Fördknél mindegyre a' turo-polyai ügy 's illir mozgalmak iránti tanácskozások folytatása különféle ki-

térengekkel, ezafogatásokkal, személyeskedő új meg-támadásokkal 's védelmekkel, mik a' fens. elnök gyako-rabb felszólítását 's rendintéseit vonták magok után a' nélkül hogy a' heves vitatkozások eredményre juthattak volna; továbbá febr. 11-én kerületi ülés a' KK. és Rknél, melyben a' magy. nyelv ügyében jan. 30-án megállapított határozat néhány követi ostrom daczára is újlag me-göröszített 's hitelesített, ezután a' főispáni eskümin-ta kerülvén vitatás alá, midőn egyik követ az esküszegés iszonyatosságát 's az eskütörő jellemtelenségét nagy hévvel rajzolja, a' hallgatóság egy a' hírlapokból elég-gé ismét egyed nevével harsogtatja közbe nagy tombolás-sal 's midőn egy más m. követ az eskümin-ta módosítás iránti előadása közben egy bizonyos megye viszonyait, különösen pedig az ottani főispán eljárását megrovólag érinté, az illető megyének előbb érkezett követé védszót emelt a' főispán mellett, mi haragra lobbantván egy más megyei követet ezlegelősb kifejezésekben árasztá ki he-vét nemesak a' főispáni védszónok ellen, hanem az ér-dekelt megyei zavarok főbb eszközlője ellen is, 's he-széde zártával a' zaj újra olly mértékben tört ki, hogy az elnök alig eszközlőhete annyi esendet, miszerint a' főisp. eskümin-ta újonddolgoztatását végzésül kimond-hassa, 's az ülést befejezettnek nyilatkozathassa. A' megújult zaj 's tombolás még a' tereméből kitűdülés köz-ben is folytatott sőt a' terem falain kívül is kiesapong-gással; — febr. 3-án a' 92-dik orsz. ülésb. a' KK. 's Rdnél a' magy. nyelv iránti legújabb határozat tárgyaltott, a' horvátorsz. követek latin előadása esendesen kihall-gattott, a' kerül. napló ügyében kelt 2-dik üzenet a' fődtkhez elfogadtatott, mire a' városok rendezetéről szóló munkálát elővetelével a' nm. elnök e' fontos tárgy iránti általános nézeteit előterjeszté, erről azonban 's a' tör-tént felszólalásokról jövőre.

A' kisdedovó intézete ket M.O. terjeszt-tő Egyesület. alapszabályinak értelmében, f. évi február 11-én 's ha kellend folytatólág 18-án d. e. 10. órakor t. Pest vgyeteremében fogja tartani idei teli köz-gyűlést, melyre az egyesület tagjai 's minden ügyba-rát tisztelettel meghívatik. Tanácskozás főbb tárgyai lesznek a.) a' központi választmányak mult nyári köz-gyűlés ótái munkálkodásáról előterjesztendő jelentése. b) A' számadás-vizsgáló bizottvány jelentése. c) Költ-ségvetés. d) Tisztválasztás. És végül a' netalán érke-zendő értekezések felolvasatása, melyek iránt tiszte-lettel kéretnek az illető t. cz. hazafiak, legyenek szive-sek felolvasandó dolgozataikat a' l u l i r t h o z u t a s i t a n i , hogy azok előbb választmányi ülésben felolvasassanak. Ez uttal az egyesület t. cz. képviselői hazafiai szives bi-zodalommal felszólítanak, méltóztatnának az ivaiken eddigelé aláírt új rendes, vagy örökös tagok beceses névjegyzékét szintén aláírthoz átküldeni, azaláírási ive-keket gyűjtés végett magoknál megtarthatván. Pest febr. 3-án 1844. Stuller Ferencz egyesül. titkár (újtér, Ür-ményiház:)

Titoknokai jelentése a' Kisfaludy-társaság 1844-ki munkálatairól, 's pénztára miben-létéről.

I. A' Kisfaludy-társaság, mint magyar szépirodal-mi intézet, a' mult évben is szives örömmel igyekezett czéljának megfelelni. Munkásságát ugy irányzá, hogy míg egyfelől a' folyó élet és izlés'szükségeit, 's a' nagy közönség igényeit tartaná figyelemben, m a s f e l l a' szépműtant, mely inkább a' szép és fenséges törvényeit fejtegeti, 's a' szépirodalomra készülők vezetésére 's izlésének művelésére szolgál, se felejtse ki munkássága napirendéből. — Elsőre nézve egy állandó bizottság van kinevezve a' társaság kebeléből, melynek tiszte a' Külföldi Regénytár számára művek és fordítók válasz-tása, szóval: az egésze felügyelés; másodikra nézve a' lefolyt évben különös szeretettel fordult a' társaság a' világ legifjabb és legköltőibb nemzetének, a' hellennek irodalma felé, míg jutalom-iratai és egyéb tagtársi munkálatok által mindig a' hazai szükségét veszi szem-ügyre, 's ennek hiányait igyekszik pótolgatni. — A' kedvező sikerrel megkezdett szép műtani írókhoz Plato Hippias Majorja és Q u i n t i l i a n vannak kiszemelve, Székács József pedig Plato Ionának fordításával örvendezteté meg a' társaságot. H e n s z l m a n n I m r e u j o n a n választott tag egy a' hellen dramaturgiáról szóló 's körülbelül 20 ívre menő eredeti, vizsgálódó munkájával közönytött be, mely az Évlapok VI köteté-ben fog megjelenni. S z a b ó I s t v á n , az Odyssea for-dítója, miután Aesop meséit adá nyelvünkön, még Iso-crates három parainesisét, mint a' classica literatura re-mekait, plántálta által, megjelenendőket a' hellen könyv-tár két kötetében. A' második kötet számára, a' görög anthologia lefordítására is tettek már lépések. Szabó István székfoglaló értekezése a' hellen és magyar pró-zát állítja egymás ellenébe 's éles észrevevő tehetséget tanusítván, igyekszik egyenvonalhuzni néhány hellen és magyar prózáiról között. — S c h e d e l F. a' műfor-dítás elveiről tartva vizsgáló értekezést, 's azt hogy annál hozzáférhetőbb legyen a' társaság tagjain kívül a' nagy közönségnek is, nyomtatásban adá, olly czéllal, hogy

minden ahoz értőlől szivesen fogad helyeslést, vagy gáncsol, felvilágosítást vagy pótléket, az ismeretek és izlés terjesztésének imenagy esatornája a' műfordítá-sok felől akarván tisztába hozatni fogalminkat. Majd E r d é l y i J á n o s t a r t a felolvasást a' magyar népdal-költészetéről, 's figyelmet gerjesztvén azoknak szándék-lott gyűjtése által, a' társaság szivesen vallá magáéknak ez ügyet, mint az ajakról ajakra menő poezisnek, az é-nekben élő költészetnek megismerésére legcélszerűs-bat, e' részben teendő lépéseit az egyetemes magyar népköltészetre kíváná kiterjeszteni; 's felszólításokat határoza különösen is egyesekhez, de általánosan is új-ságok által minden ahoz értőlőhöz. Egyesek közül Józsi-ka Miklós b. és Döbrentei G. k. tanácsos és akadémiai r. tagigértének hathatós segédkezeket. G a r a y J á n o s a' magyar írók és irodalom Pesten, ötven év előtt és most "ezim alatt, irodalom-történeti hü és jellemző fes-tést, és vázlatokat írá, mely a' jelen órában fel fog olvasatni. S z o n t a g H. a' művészet kutforrásai, e-lemei, kellékei és viszonyairól az élethez, mintegy gy-aakorlati szempontból írt, világos, derült szinben tüntet-vén elő a' költészet végződját, mely szinte a' mai ün-nepélyen fog olvastatni. — J ó z s i k a M i k l ó s b. költ-ői munkásságát fejte ki Tündérvár czimú novellájával, képeket állítván elő a' multból; e' dolgozat is a' jelen óra figyelmét igényli. S c h e d e l F. eszméket közöl a' mag-yar verstan átalakításához, vizsgálódásai után új ada-tokat 's tanulságokat emelvén ki, szinte még a' folyó ün-nepély alatt; — ugyancsak ő pótlék-adatokat gyűjte a' római mértéken írt régibb magyar költők ismertetéhez, ez által is bővitvén irodalmunk történetét. Kellő figyelmet fordított a' társaság a' színészetre is, 's e' végett Goethe S c h a u s p i e l k u n s t czimú m u n k á j a kiszemelve, mely már csak a' szükséges alkalmazást várja, egyébi-ránt kész B a j z a J ó z s e f tagtárs fordítása szerint. — A' társaságnak mult évi nyomtatványai következendők: A' Külföldi Regénytár V — XXII folyó füzetekben foly-tatta 's folytatja. Eszközlő Kisfaludy K. munkáinak ne-gyedek kiadását, ezeket íj. Kilián, amazokat Hartleben könyvtáros által. A' 'Nemzeti Könyvtár' második folya-mát is megindította, melyből már három füzet, Kár-mán Józsefnek, a' korán elhunyt jelesnek írásival, Fani hagyományával és Csokonai munkáinak egy részé-vel, világ előtt van. Kiadá végre a' társaság Eggenber-ger J. könyvtáros által Évlapjai IV kötetét, 's arra, mint történetei 's a' keblebeli mozgalmak élő tanúság-leve-lére egész szerénységgel, de némi önérzettel is bátor-kodik hivatkozni. — Kelt Pesten, febr. 2. 1844. E r d é l y i J á n o s titoknak.

Jelentés.

II. A z 1844-ki jutalomkérdésről. A' társaság ál-tal kihirdetett ezen jutalomkérdésre: „Előre boesát-ván, mik legyenek az ugynevezett új franciaia (komoly) dráma jellemző tulajdonai; mutattassék ki, milly vi-szonyban áll a' drámai világirodalom egyéb kitünőbb irányaihoz; mik annak egyfelől követésére, másfelől ke-rülésre intő oldalai; mely irány az, melyet mind a' belső becses, mind a' színi hatást tekintve — szinköl-tőinknek követni kell,“ a' kitűzött hatánapig egyetlen pályamű érkezett. Nem lehetvén több szó a' felől, vaj-jon a' jutalom kiadassék é vagy ne, minthogy a' társa-ság alapszabályai azt mindenkor kiadatni rendelik, bír-álók véleménye egyedül arról tön tudósítást, kinyomas-sék é vagy ne, a' kézirat; miért azt kelle tekintetbe vennők: dramaturgiánk, mint jelenleg áll, fog é nyer-ni általa, 's fognak é nyerni drámaköltőink? Előszám-lálván pontul pontra észrevételeiket a' bírálók igye-keztek a' pályárat fény- és árnyoldalait egyaránt ki-tüntetni, 's bár örömmel vettek észre éleselmű megje-gyzéseket, de találtak igen is afféle gyöngökre, melyek az író elárulják, hogy a' szemléltetés mód nélkül szer-eleti, 's azonnal síkamlik pedg, mihelyt a' tapintat által biztosítható gyakorlat mezejére lép, mely hiány mellett az éles szemléltetés csak egyoldalúság, minek az élet hasznát nem veheti; mind e' mellett az ülés tanácsos-hnak látván ha ez kinyomatik, mintha semmisen, a' kéz-irat kinyomatását elhatárázta ugyan, de olly föltétel alatt, hogy az szerzőjének kijavítás végett visszaadassék, mi nem levén több pályázó, senki másnak ellenében le-het, 's még egyszer vétsék híralat, 's csak akkor bo-esítassék sajtó alá. — Ezen költői feladatra: „Kíván-tatik egy valamely emberi szenvedélyt előállító 's az é-lete nézve fontos igazságokkal átszőtt tanköltemény; melyben a' tárgy nemesak a' külső (kötött) hanem a' belső (költői) alak szépségével is képzelemhez és ke-délyhez szóólág adatik elő,“ 19 pályamű érkezett. A' bírálók az idei versenyt általában véve kevés sikerűnek találák; mindazáltal egyező véleményök szerint a' IV. VI. VII. X. számúak és így mindössze négy látszott fi-gyelemre érdemesnek, kettő pedig u. m. a' VIII. és XVI. számú egymásnak méltó versenytársai 's épen ez által némi huzamosb fontolgatásnak lőnek tárgyai; a' VIII. számú „A z é l e t b ő l“ ajánlák különösen költői ereje, míg a' másikat, a' XVII. „F é l t é s“ czim alatt felada-tához hűsége, tárgyához mintegy tapadása, végre a' tankölteményi forma határozottsága, oda emelék, hogy ennek íteltetnék a' jutalom; a' VIII-dik számú pedig „az

életből“ díjésétre tartatott érdemesnek; Kisfaludy K. munkáiból egy emlék-példánnyal megtiszteltetni, 's a' közülésen felolvasatni rendeltetett. — Felbontatván az ekép eldöntött sorsu pályamunkákra hivatkozó jelígés levelkék, kitűnt, hogy az aesthetikai pályárat szerzője „Müller G o d o f r e d köz- és váltó ügyvéd 's törv. dra. Posten.“ — Felötvetvén a' XVII. számú költemény jelígés levelkéje, abból e' név vala olvasható: „N e y F e r e n c z.“ — A' VIII. számú pályárat szerzőjeil pedig e' név tűnt elő: „T á r k á n y i B é l a , Egerben.“ — A' többi jelígés levelke felbontatlanul elégettették, a' kéziratok a' társaság levéltárába tétettek, kivéven a' későn érkezettek, melyek szerzőik által a' társaság ti-toknokától minden órában visszakaphatók.

III. Jelentés az ujjonnan kitűzendő ju-talomkérdéséről. Szépműtani kérdés: „Adas-sék elő, millyennek kellene a' korszerű eposnak lennie? A' gépek (ugynevezett maschinák) használhatók é vagy milly módosítással? 's ha épen nem, mi lehetne azok pótléka, hogy nagyszerűségét, mellyel a' regényen fö-lül áll az epos, korszerűsége mellett is fentartthassa?“ — Jutalma 15 darab arany. — Szépműi feladás: „Kí-vántatik a' magyar történetekből vett valamely szakasz vagy jelenet prósai leírása, mellyben a' tények hiteles-sége mellett a' művészi előadásra legyen fő figyelem.“ Jutalma 15 darab arany. — Minda két rendbeli pály-a-munkák beküldésének változhatlan határideje f. évi nov. 20-ka, mikor azokat névrefejő jelígés levelkék kíséreté-ben a' társaság titoknoka veszi át. — Kelt Pesten febr. 2-án 1844. Erdélyi János titoknak.

IV. Jelentés a' pénztár állapójáról f o b r . 2. 1844. A) Tőke pengőben: 1) Az alapítóke, melly száztól hatával kamatoz 1790 fr.; 2) Kovács Má-tyas egri kanonok alapítványa 100 fr.; 3) Czambert János „úgyes selyemtenyészőjéből“ 10 fr.; 4) Viola Józ-sef moldvai fejedelmi orvos alapítványa 70 fr.; 5) Sche-del Ferencz alapítványa 50 fr.; 6) Fogarasy Jánosé 50 fr.; 7) Lukács Mórészé 50 fr.; 8) Trefort Ágostoné 50 fr.; 9) Kis Lajosné, szül. Mészáros Máriaé 50 fr.; 10) Zichy Domokos gr. veszprémi püspöké 50 fr.; 11) Gróf Andrassy Györgyné, sz. gr. Königsberg Franzis káé 50 fr.; 12) gr. Andrassy Györgyé 50 fr.; 13) id. Sche-dius Lajosé 50 fr.; 14) Szemere Pálé 50 fr.; 15) Rá-kóczy János, pestmegyei alügyészé 50 fr.; 16) gróf Bathányi Kázméé 50 fr.; 17) Névtelené 50 fr.; 18) Bloch Mórészé 50 fr.; 19) b. Podmaniczky Fridriké 50 fr.; 20) b. Podmaniczky Arminé 50 fr.; 21) Pestü szá-nészeké 50 fr.; 22) Gévay Antalé 50 fr.; 23) Kiss Károlyé 50 fr.; 24) Sopronymegyeé 50 fr.; 25) Miesky Zsigmondé 50 fr.; 26) gr. Erdődy Kajetané 50 fr.; 27) Szöllősy Jánosé 50 fr.; 28) Péchy Józsefé 50 fr.; 29) Debreczeni polgári casinóé 50 fr.; 30) Nagy Károlyé 50 fr.; összeszeg 3270 forint.

B) Bevételei. 1) Pénztármaradék 1843. febr. 6-ól 1 arany és 211 frt 18 1/2 kr. pengőben. 2) Kamatokból 160 frt 17 kr. 3) Pártoló tagok segédpénzeiből és ado-mányokból: 1) gr. Dessewffy Virginia 4 frt; 2) Thober Lajos 4 frt; 3) Boronkay, szül. Vass Klára 4 frt; 4) Richter Aloiz 4 frt; 5) Szirmay, szül. Szulowowsky Te-réz 4 frt; 6) Forster, szül. Ruttkay Sarolta 4 frt; 7) Székács Józsefné 4 frt; 8) Czuczor Gergely 4 frt; 9) Ruttkay Emil 4 frt; 10) Hunfalvy 4 frt; 11) Fábian Gá-bor 4 frt; 12) Király Antal 4 frt; 13) Verbathay Már-ton 4 frt; 14) Nagy Mihály 4 frt; 15) Sántha Mária 4 frt; 16) Pintér Ferencz 4 frt; 17) Lugossy József 4 frt; 18) Vass József 4 frt; 19) Majthényi szül. Barta-kovicsné (3 évre) 12 frt; 20) pápai casino 4 frt; 21) Forintos János 4 frt; 22) Vermes Illyés 4 frt; 23) Kiss Emília 2 frt; összesen 98 frt. — 4) Leírtetett alapít-ványokból 100 frt. — 5) Kiadott könyvekből 153 forint. Összeg: 1 arany és 722 frt. 35 1/2 kr. C) Kiadás: 1) Ju-talmazások és tiszteletdíjakra 177 frt; 2) A' Takarékpénztárba kamatozás végett 100 frt; nyomtatásokra és kötésre 144 frt 24 kr.; 4) elegyekre 13 frt 47 kr. Ösz-szeg: 435 frt 11 kr. D) Pénztármaradék: 1) Kész pénz-ben 1 arany és 287 frt. 24 1/2 kr. 2) Segédpénzi és kamat-tartozékban 48 frt. Összeg: 335 frt. 24 1/2 kr. pengőben és 1 arany. — Pesten a' társaságnak febr. 2-án tartott üléséből. S c h e d e l F e r e n c z igazg.; s. k. E r d é l y i J á n o s titoknak, s. k.

Sopronymegyei közgyűlés. Első évnegy. közgyűlésünk jan. 22-ken kezdvén 27-ken zártuk be, 's ámbár tudjuk, hogy a' sokkal fontosb országgyűlési közlemények elsőbbséget igényelnek, még is a' megyei körületből is némelly érdekesbekt közlendőknek vé-lünk. Elnöklő másod alispánunk a' mult évben történeteket a' közigazgatás köréből híven rajzolván, e' me-gye lakosinak mind erkölcsi, mind anyagi jobbléte e-melkedésével örvendeztette meg bennünket. Ugyanis a' rabok száma kevesbült, 's büntetteik minősége szeli-dült; az adózók pontos fizetése, vagy köteleesség ne-mesb érzetere, vagy tehetősb állapotra mutat; 's így minden esetre kielégítő. Azután követeink tudósítása fölvételét nyomban az orsz. tárgyakban foglalkozó vá-lasztmány jegyzőkönyve követte, mellyben a' népneve-lőket képező rég ohajtott intézetek föllállításához szük-séges egy millió pfor. megajánlása pártoltatik. Közlel-kesedéssel fogadtatott e' korszerű javaslat, 's a' kívánt mennyiség megajánlásának követeink által pártoltatása elhatározatott. Indítványba tev ékkor egyik jelesb t-biránk ez annyi érdek által szétszaggatott hazának e-gyesítése tekintetéből, a' m'nden vallás-felekezetre való tekintet nélküli „közös“ intézeteket, mint multkor egy

káptalan követ is az országgyűlésen jónak találta; mi hosszas vitára nyújtott alkalmat, sokáig nem akarván megérteni egymást a vitatkozók: mert az egyesülést mindnyájan ohajtották. De egyik rész azt illy képező intézetekben létesíthetőnek semmiképen sem ismerte el. Előadásuk azon sarkult leginkább, hogy a népnevelésnek vallásos érzelm levén alapja, miképen fogja ezt oltani a serdülő nemzedék gyöngé szívébe, ki az oltás módját (szeretném mondani mesterségét) nem tudja, tudni pedig nem fogja, ki arra nem képezeték. A másik rész elegendőnek látta a bevégzett iskolákban szerzett vallásos tudományt, ha e képező-intézetekben nem tanítatik is különösen reá; pedig physikát, mechanikát, földleirást, 's a t. szinte előbb is tanult, még is újra is kell neki tanulnia, hogy ezekből oktatást adni képes legyen. De meg vajmi más, valamit tudni, más valamely tudományra másokat oktatni. Már ezen képező-intézeteknek elismért szükséges léte mutatja, hogy az oktatásmód maga is a legjelesb tudományok egyike. Vagy talán a vallástudomány az, mely minden képzettség nélkül is kezelhető? A többség a népnevelőket képező közös intézetekre mondatott ki, 's ez ment követi utasításába, hozzá esatolván a már némely püspökök és káptalanok e szent ügyet ápoló kegyes adakozásaikból fölláttatottakat, vagy az ő fölsége ígéretéből felállítandókat is. A husárszabályozást, mint első napi tanácskozásaink elmaradhatlan egyikét sem felejtettük el. 'S elég kegyesen előbbi árban 12—14 kr. meghagyók. Törvényszéki bíráinkat megválasztottuk. Kik különösen a pontos megjelenésre figyelemztettek, mert sajnos ugyan, de mégis igaz: többször megtörtént, hogy bíráink hiánya miatt a kezés akadályoztatott. Megérkezett a várva várt királyi kegy. leirat is a magyar nyelv 's nemzetiség tárgyában gyűlésünk folytatásában 2 ókán gyors postán küldve követünk által, kik szinte gyors postán küldendő utasítást mind a kegy. királyi leiratban foglalt engedélyek tárgyában, mind a mult évi jun. 20 ki táblai határozat megtartása érdemében várnak; mivel hiedelmök szerint a kegy. k. leirat azonnal országos tanácskozás alá jövedhet az országgyűlésen. Ezen kegy. kir. leiratot azonnali felváltásra öröm-kifakadások 's harsány éljenzések közt fogadják megyénk jelenvolt nem igen számos RRI, 's voltak kik tanácskozási tárgyal mindjárt kitűzteni ohajták: de a többség még is az nap tartandó választmányhoz utasítá, hogy fontosságához képest kellőleg megvitattva tárgyalassék, 's másnap a még folytatandó közgyűlésen fölvetethessék. Követünknek megírati javaslatot a vál. által hogy a k. k. leiratot mennyiben a mult évi dec. 1 tről az országos Rk tül felküldött törvényjavaslattal megegyező kívánatinknak elégtételett, köszönettel fogadják; a mennyiben pedig igazságos kívánatunk elmellőztetett, juniusi határozatjokat is épségben fentartva szorgalmazzák. Soprony-vasi szeder-egyletünk is e hónap Skán közülest tartott, mindkét megyéből számosan egyesereglett tagok jelenlétben. Munkálatai a társulatnak szép sikert mutatnak, miután nemcsak különféle szederfái igen számosak (tulajdon kertjében háromszáz harminczöt ezer darab) hanem a selyemkezelésre szükséges épületek 's gépek is felállítatták: 's ezek már némileg használtattak is. Legombolyított selymünket egy bécsi selyemgyárosnak eladván, a hulladékot ugy szólván magunk feldolgoztattuk, 's ebből 17 darab különféle színű pokróczot, 's több röfnyű selyemkeltet nyertünk. Elnökünk, m. Szechenyi István gr. iránt (kit ez alkalommal elnöki székben nem üdvözölhetünk) hálás tiszteletünk jeléül egy nemzeti színekkel díszlő pokróczozal mint munkálatunk zsengejével kedveskedünk, 's épen Pozsonyba vonuló egyik tisztelt egyleti társunk által megküldök. Az egylet közülesinek határnapját, némely figyelmeztetések miatt változtatta, t. i. közülesit ezután nem január első hétfőn, hanem január ugy szinte júliusban is minden kedden tartandja. A tavalyi időjárással nem igen voltunk megelégedve. Nem tudom az idei rendkívüli lég-tümeményekből csak valószínűlegis mit jósolhatnánk. Január 23 ra viradón éjjeli 2—3 óra közt rémitő villámlás 's égdörgés riasztott fel álmunkból, 's a dühös orkán majd minden épületinket megszagatta. Ruszt kised kir. városunkban az egyik templom tornyába leütvén a villám tizenkét mellék-házat elhamvasztott, 's egy életet oltott el, egy öreg aszszony t. i. menekülni nem tudván, a füstben megfuladt. Ugyanazon éjszaka Bécsen felül Klosterneburgba is, beütvén a mennykő egy templomban a tornyot fedelestül lepörkölte, a harangokat pedig leolvasztotta. A rendes közlő.

Zala megyei közgyűlés jan. 15 dikén elnök másod alispánunk közgyűlésünket új évi üdvözlő beszéddel nyitván meg, a számosan egybegyűlt RRI mun-

kás részvételre 's barátságos egyetértésre serkenté 's be-széde folytatán megpenditvén a törvényes időhatár elmultával a tisztujtás megtartásának elkerülhetlenségét, indítványozta, mi határozattá is lön: hogy a megyei főkörmányzó az időhatár kitűzése iránt kéressék meg. Ezt követte már több ízben is ismételt hivataláról leköszönése, mi azonban bennünket nem igen lepe meg, mert a tapasztalás már megtanított, hogy leköszönő lelkes alispánaink az osztatlan közbizodalomnak mindedig hódolván, helyeiken mégis megmaradtak; ez esetben különösen kijelentvén a RR. hogy a tisztujtás amugy is már küszöbön állván a törv. leköszönési alkalom minden tisztviselőnek nyitva fog állani. Egyébiránt a restaur. mozgalmak mindedig bizonyos irányt nem ölthettek, 's így a sok hivatalos közül még nem tudhatni, kik lesznek a választandók, Horatiuskint minden esetre „beatus ille qui procul negotiis“ kivált ha hozzá mondhatja: „solutus omni foenore.“ Ezek után követünk jelentése olvastott föl, 's a pótló utasítások általjában haladó szellemben adattak, Deák Ferenczünk indítványára meghagyatván követünknek, hogy az orsz. választmányokhoz szakudós és műértő egyedeket is soroltasson. Belügyeink közt egy jelenet is volt, mely politikai küzdelminknek mohós maradványára mutatott, gyámbiráinkat, mivel amugy is fölsleges rendszeres bíráink vannak, némelyek megszüntetni szándékoztak, azonban Deák Ferenczünk megmutatván napfény-világosan, hogy sz. bíráink legnagyobb szorgalom mellett sem teljesíthetik pontosan bokros foglalatosságikat; a dolog jövő tisztujtásig maga épségében meghagyatott, a kérdés bővebb megvitása idő közben választmányra bizatván; 's így a megyei árvák sorsa lelkes Deákunk közbenjárása által jövedőre is biztosítva vagyon. 2) Egyik fősz. bíráink ellen, ki a megye számára tulajdon erdejében fát vágatván, mivel az eddigi adatok oda mutatának, mintha az megyei intézkedés 's helybenhagyás nélkül az ezrenkint kirendelt adózók által erdejét irtatni is szándéklotta volna, tiszti vizsgálatra rendeltetett. 3) Egy másik fősz. bíró ellen, ki tulajdon szive sugalmából saját igazolása szerint a közterhek arányosb fölosztása tekintetéből, járásabeli adózóira szokatlan terheket rótt, a ns megye közönségének helytélése jegyzőkönyvbe ígattatott. 4) A megyebeli honoratiorok szavazhatásától egy leérkezett királyi parancs által eltiltatván, mi ezt mindazáltal a prot. lelkészekre és kath. káplánokra kiterjesztettük, 's elnök alispánunknak azon aggodalmát mintha a „rectores“ név alatt protestans mesterek is értethetnének, a rectores ecclesiarum és rectores scholarum közti különbség által megszüntettük. 5) Egy uri család két tagja ellen, megyei főügyészünk véleménye ellenére, büntető eljárást határoztunk. 6) A homoeopathák folyamodása nálunk is pártolást nyervén, részökre a tudom. egyetemben tanszék fölláttatásába fog országgyűlésileg sürgettetni. 7) A gyorsírásnak rendszeresen leendő tanítatására szinte tanítószék javallatván, mind kettő lelkes Deák Ferenczünk föl-szólamlására, erre Haynik Károlynak kineveztetése indítványoztatott 's országosan leendő pártoltatására orsz. gyűlési követünk utasított, föl fogván szólíttatni ez érdemben a többi törvényhatóság is.

Eger 1844 elején. Mielőtt városunk mult évi viszonyairól tudósítasomat megkezdeném, utóbbi közleményem nyomán az ott érdeklött városi tisztujtást illetőleg kívánom a nyájas olvasót értesíteni, hogy a szállongott hír csakugyan valósulásra ért, és vsi tisztujtásunkra f. é. január 4 e kitűzetett, de a kitűzött nap előtt annak megtartása bizonyos időrovidség miatt el nem hártathott akadályok miatt elhalasztatott; mire nézve ha szabad egyes véleményt kijelenteni, aligha némi befolyással a már itt ott megkezdett vérengzések is nem valának, mert meg kell vallani, — a pártok kitelhető szorgalommal működtek. Azonban a kijelölt napon tisztujtás helyett rögtön közgyűlés tartaték, melyben miután a vsi előjáróság ismételve előterjeszté a tisztujtás elhalasztatását, közhatározattá vált, hogy egy a m. kettős uradalomhoz felterjesztendő alázatos választatban sérelemnek nyilatkoztassék ki a tisztujtás elhalasztatása; egyszersmind kéressék meg a földesuradalom, hogy mindaddig, mig Eger városának százasados peres ügyei, melyekben jelenleg k. biztos munkálkodik, végkép el nem intézettek, tisztujtást tartani nem méltóztassék. A tisztujtás tehát ezuttal elmaradt, a kitűzött nap mindazáltal nem veszté el egészen annak színezetét, mert egy vígkedélyű csapatja Eger lakosainak körébe véve a kortések felvidítására városunkba hozatott ügyes czigánybandát, zenekísérettel járdalá-be az utcákat, mig este mindenestül a polgár-egyesület szállására tolakodván, poharak ürítgetésével el

tisztujtási munka után vágyott szomjas lelkét. Különben ha vajjon a városi közönség tisztujtás nem tartása iránti kívánatának elég tétethetik é vagy nem? arról nem szólhatok, mert az évenkinti tisztujtás egylegfelsőbb rendelet következtében tartatik, melynek nyomán szinte Eger közönsége által néhány év előtt panasz emellett a m. uradalom ellen annak nem pontos teljesítése miatt; mi fog történni tehát most, midőn ezzel ellenkező kívánatuk? ezt el kell várnunk. Én ugyan mint multkor kijelentém, többekkel egy véleményben az évenkinti tisztujtás barátja nem vagyok, de e körülmény észszerű elintéztetését legkedvezőbben csak ugy remélhetnök: ha a kir. városok ügyeinek rendezése iránt alkotásban levő törvényozikknak legalább azon része, mely a tisztujtásokról szól, Eger's több hozzá hasonló nem utolsó városinkra is kiterjeszgetnék, mi néhány szóval beiktatva, e városokat virágzókká 's lakosinak százezeireit boldogabbakká teendé. Ennyit a tisztujtás ügyében; most lássuk városunk mult évi viszonyait 's elsőben is az előhaladást, melyet tapasztalánk. Több egy évtizednél, mióta városunk kül tekintetre nézve folyvást halad diszben, csinosodásban 's ezt annyira megszoktuk, hogy a változások, mint napi renden levő tárgyak, alig ébresztik már figyelmünket, 's alkalmasint csak akkor veendjük ezt komolyabban szívünkre, ha egyszer — mit a mindenható fölünk még messze távolítson — kiköltözik közülünk azon dicső szellem, mely e folytonos mozgást táplálja 's a sors vaskeze bennünket a hajdani egyhanguságra kényszerit. Városunk csinosbulását, bár itt ott a lakosok által is tétetik valami, főleg a középületek mozdítják elő. Mellözve most a mult évi részletes tudósításomban említett nagylelkű ajándékát érsekünknek — a város legszebb tereét díszítő katonatiszti lakházat — városunknak ugynevezett mecssettére is egy igen díszes épülettel gazdagított, lerontatván t. i. a százados, izlés nélküli 's a szükséghez képest igen is szűk hajdani török-imaház, e helyett az irlgalmasszerzeti zárdával kapcsolatban egy izlésteli tésresb egyház nagy részben Pyrker érsekünk segélyezése 's eszközése által építetett; mely előtt, a régi dísztelen épület lerontatása által megnagyobbult tér közepén emelkedik nagyszerű obelisk gyanánt a remek készítővényü ugynevezett csonkamecsset, honunk egyetlen ép példánya 's emléke a hajdani sanyaru török uralomnak; melynek esuesán talán nem roszul állana mostani fedele helyén „Dobó“ Eger hősének ércszobra tükéletes hasonlatban Traján emlékoszlopához. Az érdeklött uj egyház mult évi octoberben szentetették fel; mely alkalommal Mészáros Ferencz egri plébános és főesperes által tartatott Eger történeti viszonyait hiven tartalmazó remekbeszéd a régi mecsset és uj egyháznak rajzolatával díszítve közelebb sajtó alól kikerülend 's könyvárosi uton megszerezhető lesz. A másik középület, mely Eger díszét neveli, az uj kórház, vagyis a városi elaggott szegények háza. Ez városunk bírájának dicséretes gondoskodása mellett szinte a mult évben készült el 's meg is nyitatték a nélkül, hogy ez, mint érdemi, valamely ünnepelességgel történt volna, mi által egyszersmind háláját tanusitandható azon dicső hazafi iránt, ki nek nagylelkűsége e díszes épületnek lételet adott. Valóban nem lehet legmélyebb tisztelettel el nem foglunia emberi kebelnek a szülőföld iránti szeretet illy kitünő példánya emlékenél, midőn előtte lebeg azon dicsőült ember, ki távol szülőföldétől önszorgalma által fölemelkedve 's mindenét e szorgalmának köszönné, a földet, mely neki lételet adott, annyi szeretettel ölelni kész vala. Kovács János fels. urunk egykori oktatója volt azon jeles hazafi, ki szorgalma 's nélkülözése által megtakarított azon javainak, melyek egyéb üdvös czélokra tett hagyományai után fenmaradtak (a m. akademia-nak is ezer p. frtot hagyott) általános örökösévé az egri kórházat rendelte; 's e nagylelkűségnek köszöni Eger a díszes egyemeletű épületet, mely sok, fedél és gyám nélküli szegénynek naponkinti könyeit letörlendi. Méltó e helyen megemliteni egyszersmind Gröber Fer. egri polgárnak azon dicséretes tettét, melyel az épülethez szükséges számos ablakredőnynek önköltségin megkésztetésével ez üdvös cél elősegítéséhez járulni buzgott. Elhallgatván városunk egyéb csinosbulását nem kevéssé emelő részint már elkészült, részint készülőben levő nem közérdekű épületeket, csak az érseki nagy kert előtt egész hosszában a furdőházig vonuló hármashagyasort a közbeni úttal emlitem meg, mely az egrieknek, páratlan séta-helyökhöz — az érseki kerthez — vezetö utjakat kellemessé alkotta. Továbbá az érsek által készítettett új angol izlésű kertet, melynek déli lejtős oldala szőlőtövel beültetve magában egyesíti rendszerezve mind azon jelesb szőlőfajt, melyek a magyar gazdasági egyesületnek budai szőlőjében megsze-

rezhetők 's Egerben még nem találtattak; minélfogva érsek ő extíájának ezen az egri szőlőmivelés tökéletesítésére czélzó intézkedése pár év mulva alkalmat nyujtand az egrieknek több eddig nem látott szőlőfaj megismerésére 's honosítására. E' pompás új kertet, melly a' réginnek közvetlen szomszédja 's jeles rendeztetése által mindenkire meglepőleg hat, a' közelebb olasz, francia, angol és német birodalmakban mint kertész és fűvész két évig utazott 's tapasztalatdúsán 's több ritkasággal terhelve visszatért derék ifjú Krausz Lipolt érseki főkeretész fia k i t ü r ő szorgalmának kell köszönnünk, melly mint készülőben levő gondos elővigyázásból, közsételelyé ugyan nem tétetett, a' miveltebb körök egyesei előtt azonban elzárva nincsen, 's ha sejtésünk nem csal, e' kertnek más fontosb' jövedője is van. Városunk csinosbulására 's lakosi kényelmére szolg. más csekélyebb fontosági lépéseket nem említvén, elég lesz annyit mondanunk, mi minden e' városba lépőnek első tekintetre feltűnik: hogy Eger felett egy magasb' 's miveltebb izlésű szellem terjeszti szárnyait, melly atyai gonddal ügyel még távolban is e' város minden részeire, 's ha mit csinosbulására tehet, mennyire hatósága körében áll, önköltségén végrehajtatja, míg az azonkívülieket mások által eszközésbe vételi többnyire saját hozzájárulával. Adja az ég, hogy e' dicső szellem még sokat tehessen 's czélba vett üdvös terveit, mellyeket folytatólag 2ik közléseben érinteni fogok, magasztos érzelmű fenségében nem tekintve a' naponkint elibe gördülő kedvetlenségek halmazait — minélelőbb valósíthassa! — Joo János.

(K e r e l e m.) A' pestbudai hangász-egyesület t. cz. részvényesei tisztelettel kéretnek, hogy a' szabályok értelmében f. esztendőre járó részvényeket Barabás Antal Pál egyesületi pénztárnok urnál (váci és nagyhidutca szegletén, a' „Magyarhoz“ czimzett postó-kereskedésben) f. e. febr. 10ig befizetni, 's ott egyszersmind a' mult évre megjelent egyesületi évkönyvet általvenni méltóztassanak. Ez időn tul az illető nyugtatónyok a' t. cz. részvényesek szállásukra küldetnek. (Jótékonyág.) A' fenemlített énekiskola gyámolítására közelebbi két hónap alatt köv. adományok érkeztek: 1) Majer István, esztergomi professor urtól, néhai n. t. Végh István hagyományából „sz. Máté evangeliomának commentárja“ 40. példányban a' nemzeti nyelvű éneklésben magukat kiténtető kath. ifjaknak ajándékol. 2) Bács vmegye részéről 2. ft. 50. k. p. p. 3) Barabás Dániel urtól 5. ft. p. p. 4.) A' pesti jel. könyvkötő czéh és Bartl János részéről, mindeniktől 6. p. ft. évenkénti részvényül. Közli Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

Spanyolország.
(A' saragossai nemzetörség fölözlatlaltott.) A' saragossai főkapitány jan. 24kén köv. rendelvényt bocsátá közre: 1) A' saragossai nemzetörség föl van és marad oszlatva; 2) reggeli 9 órától délutáni 2 óraig fegyvereit le fogja rakni; 3) 3 nap alatt a' parancsnokok is ugyanazt teendik; 4) az ellenkezők a' törvények értelme szerint büntetnek; 5) a' nemzetörség törvényszerűleg ujonnan fog rendeztetni; 6) ellenszegülés esetében rendkívüli hatalmat teljes mértékben használni fogom. — A' cortes még sem folytatja ülését.

Anglia.
(Tulhajtás a' hizelő magasztalásokban. O'Connell póre.) Viktória királynét majd megölik émelység

hizelősségekkel az ugynevezett salon-lapok; így legközelebb udvari lakomán az öreg Wellington hg elszenderült, 's a' királyné virágbokrával vállára legyintett, karját nyujtá neki, 's más terembe vezeté, hol háborítatás nélkül pihenhetett; e' nagyszerű tettet egekig magasztalja a' sajtó, ámbár abban józan észszel semmi különöst nem láthatni, sőt talán kegyesb' tett lett volna az ősz bajnokot nyugodni hagyni. Vagy talán le kellett volna fejtet csapadni e' sérelem miatt, 's ennek elmulasztása olly igen nagy mennyei szelidség, hogy tárogatóval kell hirdetni? Szinte nem rég a' királyné egyik csatlósa leestet lováról, 's a' királyné kérdé környezőt, hogy ugyan nem sértette e' meg magát a' suhancz? Ez ismét szörnyű magasztalásokra szolgált alkalmul, pedig a' kérdés olly természetes és egyszerű, hogy mást még csak nem is képzelhetni. Végre, a' királyné meglátogató férjével a' konyhát, és szemügyre méltóztatott venni a' vesepesenyét. Ez ismét zajos kürtölést vont maga után a' királyné példátlan háziassága kiemelésire. Valóban, Anglia királynéjának sorsát nem igen irigyelhetni, miután minden lépése annyira kiszákmányoltatik az ugynevezett nyilvánosság érdekében, melly itt tulajdonképp csak haszontalan szószátyársággá fajul. — O'Connell pórében a' terhelő tanuk vallatása már befejeztetvén, ezt rögtön a' mentők kihallgatása fogja követni. O'Connell gyakran gúnyosan mosolygott az eddigi ülésekben, 's mindig jegyezgetett; alkalmasint leghatalmasb' fegyverét, a' metsző gúnyt is fogja tehát védelmében használni.

Franciaország.
(A' válaszfőirat módosítás nélkül fogadtatott el. Larochejacquin a' követségről lemondott.) Jan. 26-kán igen zajos volt a' követkamrai ülés; Guizot többször emelt szót, védni akarván genti utját, mellyet minden alkalommal élesen szoktak szemére lobbogatni; de az ellenzék mindannyiszor lerivalogta őt, 's esti 8 órakor eredvény nélkül oszlott el a' gyűlés. Másnap a' legitimistákat feddő czikk zajos vitatás és kétszeri szavazás után többséggel elfogadtatott. E' váratlan tény után Larochejacquin gr. követi méltóságáról azonnal lemondott, mit az egész főlírás módosítás nélküli elfogadtatása követett. Thiers Molé segélyivel szövetekezést akar a' ministerség ellen létesíteni; törekvése azonban bajosan fog sikerülni.

Görögország.
(Alkotvány-okirat.) Aeon lap dec. 27ki száma egy részét közli az alkotvány — tervnek, mellyet a' nemzeti gyűlés e' végre megbízott választmánya készítet. Ez valószínűleg csak némelly pontokban szenvedend változást, következőképp szükségesnek látjuk azt, miképvettük, közölni. I. V a 11 a s. 4§. Görögországban a' keleti orthodox vallás az uralkodó, mellyet a' konstantinápolyitól szellemben és dogmákban el nem választatni. 2§. Minden más vallás türetik, de a' ténitgetés tiltatik. II. K ö z j o g. 3§. A' görögök törvény előtt egyenlők. A' status minden polgára minden polgári s katonai hivatal viselhet 's birtokaránylag minden közteherben részesül. 4§. A' személyes szabadság sérthetetlen 's a' törvény rendeletén kívül senki sem fogathatik el. 5§. Akaratja nélkül senki sem foszthatatik meg törvényes bírjától. 6§. A' törvényszabta büntetésen kívül senki sem bünhődhetik. 7§. Mindenki laka sérthetetlen 's tör-

vény rendeletén kívül senki háza sem motozthatatik meg. 8§. Görög. orsz. ban semmi ember nem vásárolthatik meg árultathatik 's a' görög földön minden rabszolgá szabad. 9§. A' sajtó szabad 's minden görögnek szabadsága van általa gondolatit nyilvánítani, de a' törvények megtartása mellett. Censura semmi esetre sem fog türetni. 10§. Az alsóbb's felsőbb közoktatás közkölségen történeedik. 11§. Tulajdonától kármentesítés után csak bebizonított közhaszon végett foszthatni meg valakit. 12§. Az elközbás tiltatik. III. S t a t u s s z e r k e z e t. 13§. A' törvényhozó hatalmat a' király, congressus és a' senatus együtt gyakorlandja. 14§. Indítványozási joggal a' király, congressus és senatus egyaránt birand; hanem az évi költségvetést, a' katonai 's tengerészeti erők meghatározását mindig a' követek indítványozandják. 15§. Ha egy törvényjavaslatot a' 3 törv. hozótest valamelyike visszavet, az azon országgyűlésen nem vétethetik ismét elő. 16§. A' törvények hiteles magyarázója a' törvényhozás leend. 17§. A' végrehajtó hatalom a' királynál lesz 's ministerei által fog gyakoroltatni. 18§. A' bírói hatalmat a' törvényszékek gyakorlandják, de az ítéletek a' király nevében hajtatandnak végre. IV. A' király. 19§. A' király személye sérthetetlen. Ministerei felelősek. 20§. Semmi királyi rendelet nem hajthatatik végre az illető minister aláírása nélkül, ki az által a' felelet terhet magára vállalta. 21§. A' király nevezi 's bocsátja el a' ministereket. 22§. A' király főhatóság az országban; ő uralkodik a' fegyveres erőn, háborut indít, békét, frigyet 's kereskedési szerződést köt; de midőn a' közérdek kívánja, a' törvényhozást fel fogja világoztani, 's ennek megegyezése nélkül Görögországra nézve terhes szerződéseket nem köthet. 23§. Az ország részei törvény nélkül el nem idegeníthetők. 24§. Király nevezi a' katonai 's tengeri tiszteket és statustisztviselőket, de senkinek sem adhat törvény által meg nem határozott hivatal. 25§. A' kir. rendeleteket bocsát ki a' törvények végbehajtására nézve, a' nélkül, hogy azok erejét megváltoztathatná. 26§. A' kir. szentesíti 's hirdeti ki a' törvényeket. 27§. A' király a' kamarákat rendkívül összehihajta, azok munkálatinak határt szabhat, a' kamarákat eloszlathatja, még pedig vagy mind a' kettőt egyszerre vagy csak egyet, de az eloszlatási rendelet a' választóknak 40 nap, a' kamaráknak pedig két hónap alatti összehivatását foglalandja magában. 28§. A' királynak joga van a' kamrai ülések megnyitását vagy folytatását, de nem egy hónapon tul, elhalasztani, mit azonban a' kamarák megegyezése nélkül egy országgyűlésen nem ismételtet. 29§. A' királynak joga van a' törvényszékeleg megsabott büntetéseket elengedni, megmástitani vagy enyhíteni, kivéva a' ministereket illetőket. 30§. A' királynak joga van törvényes kiténtetéseket osztogatni, de semmi nemességi vagy más különböztetési címeket nem hozhat be. 31§. pénzt verethet. 32§. A' k. évi díja törvény által 10 évre határozatik meg. 33§. Ő fels. Otto ezen alkotvány aláírta után a' nemzeti gyűlés színe előtt köv. esküt teend le: „Esküszöm a' szent háromság nevében, hogy az uralkodó vallást ótalmazandom, a' görög nemzet politikai alkotványát 's törvényeit megtartandom, a' nemzeti függetlenséget 's a' görög status sérthetlenségét fentartandom 's védelmezendem.“ 34§. Egy görögországi király sem lehet egyszersmind más status feje. (Vége köv.).

É R T E S Í T Ő.

Bihar vármegyének Sárreíti járásában fekvő Kovácsi nevű pusztában egy árva jószágá ur lakkhával a' Berettyó folyam partján pinze, magtár, mindenféle ló- és marha-istállókkal 80 darab marhára, több nagy színnel és aklokkal ellátott udvartelek, mellyben szőlős, veteményes, és lóherés kert is vagyon, cselédeknek való lakkhával, 25 köből őszbuzavetéssel 585 hold, árokkal körülvett tágas birtok, kir. kisebb haszonvétellel, mint ugyanezen határban levő szintazon árvaí tőmeghez tartozó másik tágas birtok egy pástornak szükséges 3 szobájú lakkhával 85 és 1/2 hold birtok fog árverés utján a' többet ígérőnek 200 pengő forint bánatpénz letétele mellett nevezett Pusztá - Kovácsiban 6 évre f. 1844dik év mart. ius 11d. napján délelőtti 9 órakor haszonbérbe adatni.

Ugyanazon árvaí jószágá Bihar-megyének szalontai járásában F. Győrös helységben, ur lakkház 5 szobára, pinze, magtár, mindenféle ló- és marha-istállókkal, sertéskoteczekkel, cseléd-lakkhellyel, pálinkaházzal, színekkel, aklokkal, zöldes és gyümölcsös kerttel ellátott telek, melly 30 holdbul, szántóföld 101 és 1/2 hold, mellyből 15 köblös őszbuzával van bevetve, kaszáló 29 hold, erdő pedig 421 hold. Fekete Tót helységben belső telek 1 1/2 szántóföld, 13, kaszáló 73 hold. Kávásd helységben belső telek 644 □ ö l szántóföld 3 kaszáló 6 hold, valamint ezen három helységben a' kir. kisebb haszonvételek, 12 jobbágy füstpénzzel 's 2077 gyalog-napzzámmal. Pusztá-Dalmon. Szántóföld 101, kaszáló, 6, erdő 661 hold, valamint Pusztá-Gyarakon is két szobájú lakkház 's mintegy 400 holdnyi részint szántó részint kaszáló, de nagyobb részben erdőbeli birtokkal f. 1844dik év mart. 18kán F. Győrösön 20 évre készpénzért zálogba fog adatni, addig is bővebben értekezhetni P. Kovácsiban gyámátya Nadányi Károly, N.-Váradon pedig tisztí ügyész Molnár Ferencz uraknál. Egyébiránt ha a' fenkített időben a' zálogbaadás nem sikerülne, ugyanazon jószág a' fenirt napon árverés utján haszonbérbe leszen adandó, megjegyezvén, hogy az utóbb megnevezett 3 helység és 2 pusztá egymással határosak. Kelt Várad-Olasziban jan. 16kán 1814. 1-6

C s ö d.
107. A' nmlgu magy. kir. Kincstár 1813-évi dec. 13ról 43.509 számú kegyelme-rendelete következtében. Mármarosban a' boesköi hajó-mesteri állomás, mellyel 208 p. ft. készpénz és a' szabott áron megváltandó 18 pozs. mérő rozs évenkénti járandóság egybe van kötve, megürülvén, azok, kik ezt elnyerni kívánják, a' szükséges és különösen a' hajózáshoz szerzett ismereteket igazoló bizonyítványokkal ellátandó folyamodásaikat a' magy. kir. építési főigazgatósághoz f. évi febr. 20dik napjáig nyujtsák be. A' m. k. építési főigazgatóság által Budán, jan 15. 1814. 1-3

Csöd felvigyázói hivatalra.
Debreczen városa könyvnyomtató-intézetében a' felvigyázói állomás, mellyel 300 p. ft. készpénz, szabad szállás, vagy ennek váltása fejében 100 p. ft. házbertovábbá 8 köből tiszta buza, 4 köből rozs, 's 9 öl tüzifa évenkénti fizetés van egybekötve, közelebb ürességbe jövé, a' kik ezt elnyerni kívánják, a' szükséges és a' kellő tulajdonokat igazoló bizonyítványokkal ellátandó folyamodásaikat a' ne-

vezett város tanácsához f. évi apríl. 21d. napjáig nyujtsák be. 3-3

Bírói árverés.
T. Pest megyében helyezett Hidegkút helységben mélt. Muzslay Imre urtól bíróilag elfoglalt részjószág, melly áll mintegy 6 hold szántóföldből, két szekér szénát termő kaszálóbul, egy jobbágybul, két zsellérből, 34 ft 8 kra számított közös árendabeli jövedelemből 5/4 holdat tevő lábas erdőbul, f. évi február 10dik napján Pesten az alulirt főszolgabíró hivatalos szállásán köz árverés utján el fog adatni, megjegyeztetvén az, hogy ha az itt leirt javak a' végrehajtási összeg kielégítésére elegendők nem lennének, akkor az erdőbul annynyi fog eladatni, a' mennyi a' hitelező kielégítésére megkívántatol leszen. A' venni szándékozók tehát felszólítatnak, hogy az érintett részjószágot a' helyszínén megtekintvén, a' árverésre kitűzött napon délelőtti tíz órakor az alulirattal megjelenni ne terhelteszenek. Kelt Pesten jan. 19kán 1814. Zlinszky János t. Pestvmgye főszolgabírája mint végrehajtó. 3-3